

MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERIUMA

2-10/79/1956

Szigoruan titkos,
különösen fontos!

005 példány.

Szobalyn hívt

van

MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK
79. számú PARANCSA

Budapest, 1956. augusztus hó 30.

4.2 (#2 sorozat)
4.2002

2-10/79/1956

A MINÓSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK
79. számú PARANCSA

Budapest, 1956. augusztus hó 30.

A rendőrség bűnügyi szervei hálózati munkájukat eddig egységes szabályzat nélkül végezték. A munka egyöntetű végzése érdekében jóváhagytam „A rendőrség ügynökségi munkájának alapelvei” című szabályzatot. A jóváhagyással egyidejűleg

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A rendőri vezetők, az ügynökséggel dolgozó nyomozók a kiadott alapelveket rendszeresen tanulmányozzák és alaposan ismerjék meg. Ennek érdekében :

Az ORK bűnügyi osztályvezetői, a megyei (budapesti) rendőrkapitányok szervezzék meg beosztottaik számára az alapelvek oktatását oly módon, hogy azt 1956. október 30-ig a hálózati munka ellenőrzésére és végzésére kötelezett vezetők és a nyomozók megtanulják. A főosztályok székhelyén szervezett beszámolókon ellenőrzik, hogy a beosztottaik az alapelvekben foglaltakat jól megértették, megtanulták-e. Ennek megtörténtét az ORK. vezetője jelentse.

2. A vezetők rendszeresen ellenőrzik, hogy területükön az ügynökségi munkát az alapelveknek megfelelően végzik-e. Amennyiben ellenőrzéseik során az alapelvektől eltérést, törvénysértést, fegyelemsértést tapasztalnak — a cselekmény súlyosságának megfelelően — alkalmazzanak fegyelmi felelősségrevonást, vagy büntető eljárást.
3. A kiadott alapelvek alapján az Országos Rendőrkapitányság készítse el az ügynökségi munka tananyagait és szervezze meg azok iskolai és iskolán kívüli oktatását.

4. Ezt az anyagot a vezetők „szigorúan titkos — különösen fontos” okmányként kezeljék és őrizzék.

PIROS LÁSZLÓ

áv. altábornagy

belügyminiszter.

Jóváhagyom!

Piros László s. k.
Belügyminiszter.
Bp. 1956. aug. 30.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A RENDŐRSÉG ÜGYNÖKSÉGI MUNKÁJÁNAK ALAPELVEI

I.

Az ügynökség feladata és jelentősége a bűnözés elleni harcban

1. A Magyar Népköztársaság Belügyminisztériumának rendőri szervei munkájukat az Alkotmány, a Magyar Dolgozók Pártja és a Minisztertanács határozatai szellemében végzik.

A rendőrség feladatait az 1955. évi 22. tvr. és a Belügyminiszter parancsai határozzák meg. Ennek megfelelően a rendőrség védi a társadalmi tulajdont, az állampolgárok személyét és javait, biztosítja a közrendet, elősegíti az ország szocialista fejlődését akadályozó bűnözés maradványainak felszámolását, szűkíti a bűnözők körét és lehetőségeit.

A rendőrség bűnüldöző munkájának sajátossága, hogy tevékenységét nyílt és titkos eszközök felhasználásával, a bűncselekmények megelőzésére és megakadályozására szervezi. Időben feltárja az elkövetett bűncselekményeket, megakadályozza bűnöző csoportok kialakulását, ezekbe büntetlen előéletű személyek és fiatalok bevonását.

2. A rendőri szervek bűnüldöző munkájuk sikere érdekében a dolgozók segítségére és a társadalmi erők széleskörű felhasználására támaszkodva, valamint az egyéb szolgálati ágakkal szoros munkakapcsolatban, a nyílt eszközök mellett titkos eszközöket is alkalmaznak.

3. A bűnözés elleni harcban felhasznált eszközök között kiemelkedő jelentőségű az ügynökség, melyet a rendőrség operatív osztályai és alosztályai szerveznek, az alábbi feladatok érdekében :

- a. a bűnözők és bűnöző csoportok — gyilkosok, rablók, tolvajok, csalók és egyéb bűnözők, ezek büntársai — idejében történő felderítésére és leleplezésére, bűnös terveik megakadályozására ;
 - b. a társadalmi tulajdon fosztogatói és a spekulánsok bűnöző tevékenységének felderítésére és leleplezésére ;
 - c. gyanús életmódot folytató személyek felderítésére ;
 - d. bűnöző elemek gyülekezési, tömörülési helyei, lebujaok és egyéb rejtékhelyek felderítésére ;
 - e. az eltulajdonított dolgok értékesítési csatornáinak és a lopott dolgok felvásárlásával foglalkozó személyek felderítésére ;
 - f. fegyver — és lőszer rejtgető személyek felderítésére ;
 - g. szökött bűnözők felismerésére és felkutatására ;
 - h. bűncselekmények megszakítására és feltárására ;
 - i. egyéb olyan feladatok érdekében, amelyek bűnözők felderítésével és leleplezésével, valamint bűncselekményeket elősegítő okok és körülmények felderítésével vannak kapcsolatban.
4. Az ügynökség jelentőségét az határozza meg, hogy olyan titkos apparátus, amely konspiráltan működik együtt a rendőrség bűnügyi szerveivel és amelynek tagjai képesek behatolni a bűnözők közé, nap mint nap érintkeznek velük, megismerik elgondolásukat és bűnöző tevékenységüket.

Az ügynöki munka sikerének fontos feltétele az ügynökség helyes megszervezése, célratoró elhelyezése. Az ügynökséget terület és vonal (bűnöző kategóriák), illetve termelési ágazatok szerint kell megszervezni. Az ügynökséget az operatív helyzetnek megfelelően, a bűnözők lakóhelyein, tartózkodási helyein, fertőzött objektumokban kell elhelyezni.

Az ügynökséget akkor és olyan mértékben kell alkalmazni, amikor és ahogy a konkrét feladat, bűnügy megkívánja. Mérlegelni kell, hogy milyen bűnügyi eszközökkel lehet a leggyorsabban és a legeredményesebben végrehajtani az adott feladatot. Nem szabad ügynökséget alkalmazni akkor, amikor a bűnügyi feladatok nyílt módszerekkel, gyorsan megoldhatók.

Tilos az öncélú, meggondolatlan szervezés. A rendőrség bűn-

ügyi szerveinek minőségi munkára alkalmas személyekből álló ügynökséggel kell rendelkeznie. A nyílt és titkos eszközök között — a dolgozókkal való kapcsolat mellett — az ügynökség döntő eszköz a szokásos bűnözők leleplezésére.

5. **A szocialista törvényesség** — mint az egész rendőri munkának — **az ügynökségi munkának is alapja.** Ezért az ügynökség szervezését és foglalkoztatását a törvények és az ügynökségi munka itt lefektetett alapelveinek betartásával kell végezni.

Megengedhetetlen a provokáció, önkényeskedés, a fizikai, lelki erőszak alkalmazása. Tilos becsületes dolgozók elen ügynöki feldolgozást folytatni, ilyen személyeket nyilvántartásba venni.

6. **Az ügynökségi munkában alapvető követelmény a politikai éberség és a konspiráció.** Meg kell akadályozni, hogy a ügynökségben kétkulacsos, áruló, veszélyes bűnözők kerülhessenek. Éberen kell őrködni, hogy az ügynökségi munkamódszerek ne dekonspirálódjanak. Idejében fel kell ismerni azokat a jelenségeket, amelyek akadályozzák az ügynökségi munka eredményességét.

7. Az ügynökségi munkának a jelentősége, titkossága, felhasználásának különböző lehetősége és formája azt indokolja, hogy csak politikailag, szakmailag képzett és egyéniségük-nél fogva erre a munkára alkalmas nyomozók végezhessek azt. Ezért amegyei és budapesti rendőrkapitányok, illetve operatív helyetteseik jelölik ki azokat a nyomozókat, akik ügynökséggel dolgozhatnak. A vezetők felelősek azért, hogy az ügynökséggel való munka végzése a szabályoknak megfelelően történjék.

II.

Az ügynökség fogalma és fajtái

1. **Az ügynökség a rendőrség bűnügyi szervei által titkos együttműködésbe bevont olyan személyek összessége, akiket a nyomozók irányítása mellett a bűncselekmények megelőzésére, megszakítására, felderítésére használnak fel.**

Az ügynökség — a végrehajtandó feladattól függően — a következő kategóriákból áll: ügynök, informátor, rezidens.

Az ügynökség tagjai szervezhetők :

- a. hazafias,
 - b. loyális alapon,
 - c. kompromittáló,
 - d. terhelő adatok alapján,
 - e. anyagi érdekelttség alapján.
- a. Hazafias alapon szervezhető az a népi demokráciához hű, megbízható, becsületes dolgozó, aki meggyőződése alapján támogatja a rendőri munkát.
 - b. Loyális alapon szervezhető az a személy, akinek életmódja, felfogása eltér a becsületes, hazafias dolgozókétól, de terhelő, kompromittáló adatok nélkül is vállalja az együttműködést.
 - c. Kompromittáló adatok alapján szervezhető az a személy, akinek magatartása bűncselekmény tényállását nem meríti ki, de a szocialista erkölcs, a társadalmi együttélés szabályaiba ütközik és ennek felhasználása a személyre nézve hátrányos lenne.
 - d. Terhelő adatok alapján szervezhető az a személy, akinek magatartása a büntetőtörvénybe ütközik és bírói uton felölsségre vonható.
 - e. Anyagi érdekelttség alapján szervezhető az a személy, aki megfelelő képességekkel és lehetőségekkel rendelkezik ahhoz, hogy a bűnözők között konkrét feladatokat elvégezen és ezt anyagi ellenszolgáltatás fejében vállalja.

Nem lehet a hálózatba beszervezni :

- a. párttagokat,
- b. tömegszevezeti funkcionáriusokat ; az állami és gazdasági élet vezetőit,
- c. a tudományos és kulturális élet kimagasló személyiségeit,
- d. fiataikorukat,
- e. külföldi követségek magyar alkalmazottait, külföldi állampolgárokat,
- f. a horthysta államszervezet országos, központi szerveinek volt vezető tisztviselőit, fegyveres szerveinek magasrangú tisztjeit ; papokat,

g. a társadalomra súlyosan veszélyes személyeket, aktív szociális bűnözőket, súlyos bűncselekmények elkövetőit.

Kivételes esetekben konkrét személyek, vagy ügyek feldolgozása érdekében, ha a a., d., e., f., g. pontokban felsorolt személyek köréből ügynökség szervezése elkerülhetetlenül szükséges, azt az ORK. vezetője és operatív helyettese engedélyezheti.

Az e. és f. pontokban felsorolt személyek beszervezésére vonatkozó engedélykérés felterjesztése előtt a megyei (budapesti) főosztály vezetőjének, vagy operatív helyettesének véleményét államvédelmi szempontból ki kell kérni.

A budapesti, megyei rendőrkapitányok, azok operatív helyettesei, továbbá az ORK. és a budapesti rendőrkapitányság bűnüldözési és társadalmi tulajdonvédelmi osztályának vezetői engedélyezhetik ügynök, rezidens, informátor, találkozási lakás, konspirált lakás szervezését. Informátorok szervezését a budapesti kerületi rendőrkapitányok, továbbá a városi és járási rendőrkapitányok is engedélyezhetik.

2. Ügynök.

Az ügynök a rendőrség bűnügyi szervei által szervezett olyan kvalifikált titkos munkatárs, aki — függetlenül attól, hogy milyen alapon szervezték — személyi tulajdonságainál, hirszerző lehetőségénél fogva alkalmas arra, hogy a nyomozó irányításával alapos, sokoldalú belső feldolgozást folytasson a bűnözőkre, bűnöző csoportokra, — a kapott feladat és saját kezdeményezése alapján.

Ügynöknek a következő személyi tulajdonságokkal kell rendelkeznie :

a rendőri szervekhez odaadó, kezdeményező, őszinte, éber a munkában,

képes beférkőzni a bűnözők közé, idejében fel tudja tárni azok terveit, elgondolásait,

munkája konspirált körülményeit meg tudja teremteni,

a bűnözők között bizalmat és tekintélyt tud szerezni,

képes a bűnöző elemek által használt módszerek és fogások felderítésére,

alkalmas arra, hogy emberek bizalmába férkőzzön, amikor szükséges azokat befolyása alá vonja és a már létrehozott kapcsolatokat fenntartsa,

találékony, jó emlékező tehetségű, jól tájékozódó, fegyelmeztet,

továbbá rendelkezik mindazokkal a képességekkel, amelyeket a rá váró feladatok megkívánnak.

Ügynökként szervezhetők :

- a. olyan személyek, akiket korábbi benső személyi kapcsolatok (rokonság, szerelem, iskola, katonaság, stb.) fűz a bűnöző személyekhez,
- b. olyan volt bűnözők, akik már szakítottak a bűnöző életmóddal, de kapcsolatot tartanak aktív bűnözőkkel,
- c. olyan személyek, akik a bűnözők köréhez tartoznak, de nem aktív szervezői, vezetői bűnöző csoportoknak,
- d. olyan egyéb személy, akik társadalmi, vagy munkaviszonyaik, személyi kapcsolataik alapján, vagy lakóhelyük következtében képesek a kapott konkrét feladatokat végrehajtani.

A kiemelkedő munkát végző ügynökök közül az erre alkalmasakat fizetett ügynökként lehet foglalkoztatni. Ezek előnye, hogy teljes mértékben a bűnügyi szervek rendelkezésére állanak. Fizetett ügynökkénti alkalmazást az ORK. vezetője és operatív helyettese engedélyezhet.

Az ügynökök a bűnügyi szervek irányításával különböző feladatokat látnak el :

Felderítő és megelőző feladatokat végeznek egyes bűnöző csoportokon belül, a csoport tagjai közül beszervezett vagy pedig az oda kombinációval bevezetett ügynökök.

A személyi tulajdonság és hirszerző lehetőség figyelembevételével — szükség szerint — egyes ügynökök elláthatnak **utazó ügynöki** feladatot. Az ilyen ügynökök az ország egész, vagy meghatározott területén felhasználhatók bűnöző elemek csoportosulásának felderítésére, továbbá egyes konkrét bűnüldözési vagy társadalmi tulajdonvédelmi feladatok elvégzésére akkor, ha a helyi rendőri szervek nem rendelkeznek arra alkalmas ügynökséggel.

A vizsgálat során felmerülő tisztázatlan, vagy még ismeretlen adatok, bűnöző kapcsolatok, bűncselekményekből származó tárgyak, bizonyítékok hollétének felderítésére, vallomások ellenőrzésére, **fogdaügynök** használható. Fogdaügynökként felhasználhatók az adott ügy másodrendű gyanúsítottjai és a

büntetésvégrehajtási operatív szervek börtönügynöksége.

Ha a nyomozó konspirációs vagy egyéb okokból ügynökével közvetlen kapcsolatot nem tarthat, ennek ellátására — kivételesen — összekötő ügynök alkalmazható. Az összekötő ügynök átveszi a másik ügynöktől a jelentéseket és átadja neki a nyomozó utasításait. Önálló utasításadásra joga nincs. Ilyen feladatra beszervezhetők az ügynök közeli ismerősei, rokonai, továbbá más olyan ellenőrzött személy, akivel szemben az ügynök bizalommal van.

Az ügynök felhasználható szükség esetén csapda létrehozására és fenntartására, vagy azon belüli foglalkoztatásra is.

**A csapda olyan titkos eszköz, melyet a rendőrség bűnügyi szervei a bűnöző elemek megjelenési helyein, hálózati felde-
rités és figyeltetés céljából használnak.**

Csapda céljára nagyvárosokban, kisebb vendéglátóipari szórakozóhelyeket és magánszemélyek helységeit lehet felhasználni.

E célra elsősorban a meglévő adottságok figyelembevételével, a bűnözők által látogatott helyeket kell kiválasztani.

A csapda megszervezésekor az ott dolgozó, vagy lakó személyeket a hálózatba be kell szervezni.

Létesíteni lehet a csapdákat a nyilvános szórakozóhelyeken kívül, a legális lehetőségeket felhasználva, korlátozott számban műszerészek, mechanikusok, járóműjavítók, valamint használt ruhakereskedők körében, a bűncselekményekből származó ingóságok értékesítésének ellenőrzésére.

A csapdában őrizetbevétel, elfogás tilos. Különös gonddal kell ellenőrizni, hogy a csapdában provokáció ne fordulhasson elő. Ügyelni kell arra, hogy a környező lakosság előtti konspiráció megfelelően be legyen tartva.

3. Informátor.

Az informátor a rendőrség bűnügyi szerveivel titkos együttműködésbe, hazafias vagy loyális alapon bevont olyan személy, akit személyi tulajdonságai és hirszerző lehetősége alkalmassá tesz arra, hogy a hálózati munka egyes részfeladatait elvégezze, a nyomozó utasítása vagy saját kezdeményezése alapján.

Az informátorokat elsősorban megbízható, hazafias személyekből szervezzük. A hálózati munka részfeladatait végzik,

vagyis a nyomozó utasítása szerint felderítik és figyelik a gyanus, vagy nyilvántartásba vett személyeket, vagy objektumokat.

Felhasználhatók továbbá olyan adatok megszerzésére, amelyek hivatalos, vagy nyílt kapcsolat útján nem állapíthatók meg; jelentéseik alapján tudomást szerezhetünk az egyes területek, objektumok belső helyzetéről, bűncselekményeket elősegítő körülményekről. Felhasználhatók bűnözők külső magatartásának és kapcsolatainak megfigyelésére is.

Tilos informátorokat szervezni a népi demokráciához hű dolgozók hangulatának felderítésére, továbbá általános, meghatározatlan felderítő feladatok elvégzésére.

Közlekedési nehézségek, kapcsolattartó nyomozó tartós távolléte, vagy egyéb indokolt esetekben, átmenetileg a körzeti megbizott is megbízható azzal, hogy a területén lévő informátorokkal a kapcsolatot tartsa. Ezt a budapesti, megyei rendőrkapitány, vagy annak operatív helyettese engedélyezheti.

4. Rezidens.

A rezidens a rendőrség bűnügyi szerveivel titkos együttműködésben hazafias alapon bevont olyan személy, akinek feladata a hozzákapcsolt informátorokkal kapcsolatot tartani, azokat a nyomozó utmutatása alapján irányítani. A rezidenshez 4-5 informátort lehet kapcsolni.

Rezidentura a társadalmi tulajdon védelme érdekében és körözöttek elfogására, szükség esetén akkor szervezhető, ha a nyomozó fizikailag képtelen az informátorokkal személyes kapcsolatot tartani, vagy egyéb okok miatt annak szervezése célszerű.

Rezidens csak politikailag megbízható, lehetőség szerint operatív tapasztalatokkal bíró, vagy informátorként már jól dolgozó, kiváló szakmai, politikai és általános műveltséggel rendelkező személy lehet.

5. Alkalmi hálózat.

Alkalmi hálózat alatt értjük a rendőrség bűnügyi szervei által titkos együttműködésbe — rövid idejű kapcsolattartásra — bevont olyan személyt, aki képes elkövetett bűncselekményt feltárni és egyes operatív feladatokat végrehajtani.

Alkalmi hálózati személyt akkor lehet foglalkoztatni, ha egy-egy ügyben olyan gyors hálózati beavatkozásra van szükség,

amely a meglévő ügynökséggel nem oldható meg és éppen a gyorsaság miatt arra sincs lehetőség, hogy a beszerzés az általános szervezési előírásoknak megfelelően történjék. Az alkalmi hálózat elsősorban a bűnüldözési és körözési osztályok feladatkörébe tartozó ügyekben használható.

Alkalmi hálózat használatát a közvetlen bűnügyi előjáró szóban engedélyezi.

Az alkalmi hálózati személytől az ügyre és a kapott feladatra vonatkozóan titoktartási nyilatkozatot csak akkor kell kérni, ha azt a személy körülményei, vagy az ügy indokoltta teszik. Egyébként szóban kell a titoktartásra kioktatni.

Az adott ügy, feladat befejezése után, amennyiben a személy további hálózati munkára alkalmas, beszerzését az általános előírások szerint kell végrehajtani.

Az alkalmi hálózati személyek foglalkoztatására vonatkozó esetleges jelentéseket, nyilatkozatokat a szerv titkos irattárába külön kell gyűjteni.

III.

Az ügynökség tagjainak kiválasztása, tanulmányozása és szervezése

1. Az ügynökség tagjainak beszerzése alatt a rendőrség bűnügyi szerveinek azt a tevékenységét értjük, amellyel az arra alkalmasnak talált személyeket, előre meghatározott terv szerint, az ügynökségbe bevonják.

Ügynökséget csak a bűnügyi szervek előtt álló konkrét feladatok végrehajtása érdekében lehet szervezni.

2. A beszerzést a jelölt kiválasztása és tanulmányozása előzi meg.

A kiválasztást mindig az adott bűnöző személyek és csoportok, vagy a feladat, a bűncselekmények jellege, sajátossága szerint kell végrehajtani. Gondosan fel kell kutatni és tanulmányozni kell azokat a személyeket, akik alkalmasnak látszanak az ügynökségi munkával megvalósítandó konkrét feladatok elvégzésére.

A körülmektől kiválasztás alapvető feltétele az ügynökségi munka eredményességének. Kizárja annak a lehetőségét, hogy

alkalmatlan, ellenséges, vagy olyan személyek kerüljenek az ügynökségbe, akik a rendőri kapcsolatukat egyéni érdekeik érvényesítésére akarják felhasználni.

A jelöltek kiválasztásánál gondosan kell vizsgálni :

- a. a hálózati szervezés célszerűségét,
 - b. a kiválasztott személy megbízhatóságát és alkalmasságát,
 - c. a beszerzés megvalósításának lehetőségét.
3. A tanulmányozás a kiválasztott jelölt ellenőrzését, életkörülményeinek, jellemének alapos tisztázását jelenti. Különös gonddal kell tanulmányozni az ügynöknek kiválasztott jelöltet. Tanulmányozni kell közeli rokoni, baráti és gyanús kapcsolatait, a jelölt környezetét, a bűnözőkhöz való viszonyát, szerepét a bűnöző körben, életmódját, jellemét. A tanulmányozás során meg kell állapítani azt is, hogyan lehet dekonspiráció nélkül végrehajtani a beszerzést.

A tanulmányozás módszerei :

- a. rendőrségi és egyéb nyilvántartások anyagának felhasználása,
- b. környezettanulmány készítése,
- c. vizsgálati adatok összegyűjtése,
- d. figyelés,
- e. bűnügyi technika,
- f. ügynökségi munka,
- g. előzetes ismerkedés a jelölttel.

A környezettanulmányt és figyelést lehetőség szerint titkos állomány végezze.

A beszerzett adatok elemzése alapján meg kell állapítani, hogy célszerű és megvalósítható-e a kiválasztott személy beszerzése és az milyen alapon lehetséges. Megfelelő-e a jelölt személyi körülménye, munkaviszonya, a bűnözők közötti ismeretsége, a neki szánt feladatok elvégzéséhez.

A nyomozó már a kiválasztás előtt jelenti közvetlen vezetőjének a tervbevetett szervezést és a kiválasztásnak, tanulmányozásnak a vezető irányítása alatt kell történnie.

Amennyiben a vezető a hálózati szervezésnek a kezdeti szakaszában már úgy látja, hogy a szervezés nem lenne célravezető,

zető, megvalósítható, úgy a további munkát leálítani köteles.

4. A tanulmányozás befejezése után a nyomozó elkészíti a beszervezési tervet.

Ennek tartalmaznia kell :

- a. a beszervezést szükségessé tevő okok leírását,
- b. a jelölt megbízhatóságának, alkalmasságának rövid indoklását,
- c. a szervezés helyét, idejét, a beszervezést végrehajtó személy és jelenlévő előljáró nevét,
- d. a jelölt meghívásának módját, távollétének legalizálását,
- e. a beszerzés lefolyására vonatkozó elgondolásokat,
- f. az operatív eligazítást és az első feladatást,
- g. intézkedéseket a szervezés megghiusulása esetére.

A tervhez csatolni kell a környezettanulmányt, az esetleges terhelő, kompromittáló anyagokat.

A kiválasztást végző nyomozó közvetlen előljárója az engedély kérése előtt köteles az anyagokat alaposan áttanulmányozni és lehetőség szerint személyesen is megismerkedni a jelölttel és tapasztalatait, véleményét írásban rögzíteni.

Az engedélyező előljárónak késedelem nélkül jóvá kell hagyni, vagy el kell utasítani a javaslatot, illetőleg közölni kell a javaslat kiegészítésére vonatkozó észrevételeit.

5. A beszerzés végrehajtását gondosan kell előkészíteni.

A meghívás módját, a tanulmányozás anyagából kiindulva, az adott személy viszonyainak megfelelően, úgy kell kidolgozni, hogy a konspiráció követelményei biztosítva legyenek. Ezért olyan kombinációkat (idézés, telefon, szolgálati ut, stb.) kell kidolgozni és alkalmazni, amelyek lehetővé teszik, hogy a jelölt meghívása, távolléte, környezete előtt ne keltsen fel-tűnést.

A beszerzés helyét az adott helyzetnek és körülményeknek megfelelően kell megválasztani. Terhelő adatok alapján ügynököt a rendőrség hivatali helyiségeiben kell beszervezni.

Tilos beszervezést végrehajtani :

- a. párt és tömegszervezetek helyiségeiben.

- b. állami és gazdasági élet vezetőinek hivatali helyiségeiben és lakásán,
- c. honvédség, katonai nyilvántartó helyiségeiben,
- d. jelölt lakásán,
- e. nyomozó lakásán.

Beszervezés céljából őrizetbevétel kivételesen, csak ellenőrzött és elegendő terhelő adatok alapján alkalmazható. Az őrizetbevétel 24 óráig tarthat és csak akkor engedélyezhető, ha a terhelő adatok feltárása, a bűnös kapcsolatok tisztázása, az elkövetett bűncselekmény őszinte elismerése más módon nem valósítható meg. Előzően gondoskodni kell a személy őrizetben eltöltött idejének a környezetében való megfelelő legalizálásáról.

Egyéb szervezések esetén őrizetbevételt, letartóztatást fogadtatni tilos.

Nyomozás elrendelése után, az ügyben gyanúsítottként szereplő személyekkel kapcsolatban szervezés céljából eljárást mellőzni csak a megyei (budapesti) rendőrkapitányság vezetőjének engedélyével lehet.

Terhelő adatok alapján történő szervezés előfeltétele a jelölt őszinte, teljes beismerése. Beismerését jegyzőkönyvezni kell és csak azután lehet rátérni a szervezést előkészítő beszélgetésre.

A jelölttel a szervezést előkészítő beszélgetést úgy kell folytatni, hogy felismerje az általa nyújtható segítség jelentőségét. A szervezésre utaló konkrét beszélgetésre csak akkor lehet rátérni, ha a jelölt nyilatkozataiból következtetni lehet arra, hogy hajlamos az együttműködésre.

Az együttműködés erőszakolása, fizikai, vagy lelki kényszer, gorombáskodás, provokáció megengedhetetlen.

Tilos a terhelő, kompromittáló adatok felnagyítása, a várható büntetés eltulzása, valamint fenyegetőzés, zsarolás.

A szervezés során az őszinte beismerés elérése céljából titkos eszközökkel beszerzett bizonyítékok csak oly módon használhatók fel, hogy ne dekonspirálódjanak a titkos munkamódszerek.

Kompromittáló adatokat a szervezés sikere érdekében csak

akkor lehet felhasználni, ha a meggyőzési módszerek nem voltak elégségesek. Az ilyen alapon történő beszervezést lehetőleg úgy kell folytatni, hogy a személy ezek nélkül is vállalja a munkát.

Az együttműködést vállaló személlyel nyilatkozatot kell iratni. Ebben önként vállalja az együttműködést és az ezzel kapcsolatos titok tartását. A nyilatkozatba megtorlást, súlyos hátrány kilátásba helyezését belefoglalni tilos.

Amennyiben a hazafias, vagy loyális alapon kiválasztott jelölt a munkát önként vállalja, de nyilatkozatadáستól vonakodik, vagy elzárkózik, a szerv vezetőjének — egyéni elbirálás alapján — adott engedélyével ettől el lehet tekinteni. Arra kell törekedni azonban, hogy a további együttműködés során a nyilatkozat pótlása megtörténjék. A vezető az ilyen engedélyt a beszerzési tervre utólag írja rá. A beszerzés végrehajtása során előfordulhat, hogy a szervezéstől el kell állni. Ennek okai lehetnek :

- a. a szervezésen résztvevő előjáró, vagy a beszervezést végző nyomozó a beszélgetés alapján arra a következtetésre jut, hogy a jelölt az ügynökségi munka elvégzésére alkalmatlan,
- b. a jelölt a terhelő, kompromittáló adatokat nem ismeri el, és emiatt azok megfelelő ráhatásra nem alkalmasak,
- c. a jelölt az együttműködést nem vállalja.

Meghiusulás esetén — amennyiben az együttműködés fellevése már megtörtént — titoktartási nyilatkozatot kell iratni. A meghiusult szervezésről jelentést kell készíteni és azt a szervezéssel kapcsolatos egyéb anyagokkal együtt a nyilván tartás számára kell megküldeni.

A terhelő adatok alapján megkisérelt, de meghiusult szervezés esetén a büntető eljárást le kell folytatni.

A hálózati személyt a beszerzés után azonnal ki kell oktatni a titoktartásra, a találkozás és a jelentésírás szabályaira, a helyes magatartásra. Meg kell beszélni a kapcsolattartás helyét és idejét, valamint azt is, hogy jelentéseit milyen fedőnévvel fogja aláírni. A fedőnév megválasztásánál ügyelni kell arra, hogy az a hálózati személyre nézve ne legyen sértő. A kioktatás után meg kell adni számára az első feladatot.

Esetenként fokozatos beszervezést is lehet alkalmazni olyan személyeknél, akiknél a szervezés nyílt felvetése visszautasításra találhat, mivel a rendőrséggel való együttműködést helytelenül értelmezik. A fokozatos beszervezés a szervezés engedélyezésére jogosult vezető hozzájárulásával történhet. Ilyenkor a nyomozó a jelöltet először kisebb, majd a bizalom és az együttműködési készség megerősödése után mind nagyobb feladatokkal bizza meg és a kapcsolatot rendszeressé, folyamatossá teszi.

Engedély nélkül beszervezést végrehajtani, ügynökségi munkával személyeket beszervezés nélkül megbízni tilos.

A beszervezés végrehajtásáról a nyomozó jelentést készít, melynek tartalmaznia kell :

- a. a beszervezés lefolyását,
 - b. a személy magatartását, saját benyomásait,
 - c. a kapcsolattartás módját, helyét és idejét,
 - d. a személy fedőnevét,
 - e. az első feladatot.
6. A beszervezett személyekre személyi (B) és munkadossziét (M) kell nyitni. Lakásokról csak B dossziét kell felfektetni. Az ügynökség tagjait nyilvántartásba kell venni. Ennek rendjét továbbá a B és M dossziék kezelését és vezetését a Bűnügyi Nyilvántartási Utasítás szabályozza.

A terhelő adatok alapján beszervezett személy bűnügyével kapcsolatos bűnjelek kezelését, őrzését külön parancs szabályozza.

A beszervezett hálózati személy nem tudhat arról, hogy őt nyilvántartásba vették és róla dossziét fektettek fel.

IV.

Az ügynökség vezetése, nevelése és ellenőrzése

1. Az ügynökséget úgy kell irányítani, képezni, hogy munkájuk eredményeképpen megszerezhetőek legyenek a bűnügyi munka számára szükséges adatok. A vezetés és nevelés egy-egy folyamat. Célja, hogy az ügynökséget szilárd, alhatatossá, becsületessé, bátorra és önfeláldozóvá tegye. Olyanná,

amely mentes a provokációtól és őszinte a rendőrséghez.

Az ügynökség nevelésének és vezetésének céltudatosnak, egy-
niséghez alkalmazkodónak kell lenni. Az ügynökség vezetésé-
ben érvényesíteni kell személyi tulajdonságainak kifejlődését,
a fegyelemre való nevelést és az ügynökségnek a konspiráció-
ra való alkalmassá tételét.

2. A nevelés és vezetés alapmódszere a meggyőzés.

A vezetés azt jelenti, hogy az ügynökség tagjaival meghatá-
rozott cél érdekében folyamatos, rendszeres találkozásokat
kell tartani. Az ügynökség tagjait csak olyan feladatokkal
lehet megbízni, amit képes megoldani. Ügyelni kell arra, hogy
a feladatadás folyamatos legyen, általában nem lehet az elő-
zőtől eltérő feladatot adni az ügynökségnek addig, amíg az
előző feladatot el nem végezte.

A nevelés és vezetés fő formája a személyes érintkezés, a
feladatokkal kapcsolatos helyes eligazítás.

A nyomozónak a találkozásokra előzetesen alaposan fel kell
készülni, tanulmányozni kell a meglévő bünygyi anyagokat
és ennek alapján kell kialakítani az ügynökség részére adan-
dó soronkövetkező feladatokat. Ennél figyelembe kell venni
a hálózati személy személyi tulajdonságait, tapasztalatát,
megbízhatóságát, hirszerző lehetőségét.

A bünygyi osztály — alosztály — illetve csoportvezető köte-
les rendszeresen ellenőrizni, hogy a kapcsolattartó nyomozók
hogyan készülnek fel a találkozásokra és hogyan folytatják
le azokat.

A kapcsolattartónak a hálózati személyt a találkozózn be kell
számoltatnia a feladatok elvégzéséről, az alkalmazott módsze-
rekről, valamint a végrehajtást akadályozó, befolyásoló, vagy
meghíusító körülményekről. Be kell számolnia a hálózati
személynek azokról az általa észlelt bűncselekményekről,
gyanus körülményekről is, melyek nem tartoztak a kapott
feladathoz.

A hálózati személynek jelentenie kell továbbá a személyi,
anyagi, családi és munkakörülményeiben beállott változaso-
kat, különösen akkor, ha ezek a további folyamatos munkát
befolyásolják.

A nyomozó beszámolás után tisztázza a nem világos kérdése-

seket, majd megírhatja a jelentést. A jelentésnek tartalmaznia kell a konkrét tényeket és azok igazolását. Meg kell követelni, hogy a jelentés megfeleljen a valóságnak és tárgyilagos legyen.

A jelentést a hálózati személynek sajátkezűleg, kézírással kell elkészíteni. Az olyan hálózati személy helyett, aki írástudatlan, vagy aki számára az írás komoly megterhelést jelent, szóbeli beszámolás alapján a nyomozó írhatja meg a jelentést és azt a hálózati személlyel aláírhatja.

Ha a találkozás olyan körülmények között történik, hogy ott jelentést írni nem lehet, a hálózati személy jelentését készen hozhatja el a találkozóra. Ilyen esetekben is részletesen be kell őt számoltatni, s a jelentést a helyszínen kell aláírnia. Ilyenkor ki kell oktatni a hálózati személyt arra, hogy a jelentést a találkozón való megjelenés előtt közvetlenül, konspiráltnan írja meg.

Ha írásos jelentés elkészítésére lehetőség nincs, de a hálózati személy szóbeli jelentése érdemleges, a nyomozó erről feljegyzést készít. Azokban az esetekben, amikor sürgős intézkedésekre van szükség, a nyomozó erről jelentést tesz és foganatosítja a megfelelő intézkedéseket. Ilyenkor a következő találkozóra — ha erre lehetőség van — kell az ügynökséggel jelentését leírni.

Ha a szóbeli jelentés nem tartalmaz érdemi adatot, a hálózati személlyel írásos jelentést készíttetni nem kell. Ilyenkor a nyomozó a találkozó megtörténtéről, az újabb feladatról rövid feljegyzést helyez el az M dossziében.

A beszámoltatást és jelentésírást követi a feladat megadása. Ennek során a hálózati személyt részletesen ki kell oktatni a végrehajtás módjára és a bűnöző személyek körében tanúsítandó magatartására.

Az ügynökséget csak a szükséges mértékig kell tájékoztatni a feldolgozás alatt álló személyek, vagy ügyek természetéről, sajátosságairól. Egyaránt káros a túlzott konspirálás, vagy az indokolatlan közlékenység.

Az ügynökség részére nem lehet olyan feladatot adni, ami : provokációra, bűncselekmény kezdeményezésére, vagy elősegítésére, párhuzamos ügynök tevékenységének leleplezésére vezethet, vagy más operatív eszközök felhasználását dekonspirálhatja.

Nem szabad olyan feladatokat sem adni, amelyek a bűnügyi munka egyéb eszközeivel, vagy nyílt kapcsolatok útján egyszerűbben lehet megállapítani.

A találkozás befejezése után a nyomozó a jelentést szolgálati helyére köteles vinni. Ha erre a találkozás helye, vagy ideje ideje miatt lehetőség nincs, „szigorúan titkos” jelzéssel ellátott borítékban a legközelebbi rendőri szervnél kell őrzésre leadni.

Az ügynök jelentését az operatív beosztott értékelni köteles. A jelentés jobb felső sarkában fel kell tüntetni az átvétel időpontját. A jelentés végére a nyomozó ráírja a jelentés alapján tervbevetett intézkedéseket és az újabb feladatokat.

Amennyiben a jelentés államvédelmi jellegű adatokat tartalmaz, vagy bűnöző elemek ellenséges célra felhasználásáról szól, akkor a jelentés másolatát ellenőrzés nélkül, a vezetőn keresztül az illetékes államvédelmi szervnek kell átadni.

Ha a jelentés más rendőri szerv illetékességébe, vagy hatáskörébe tartozó adatokat tartalmaz, másolatát további eljárásra oda kell megküldeni. Az eredeti jelentést az M dossziéba kell elhelyezni. Az eljárás eredményéről a küldő szervet értesíteni kell.

3. A hálózati munkában fontos az ügynökség állandó nevelése. Az ügynökség tagjait türelmesen kell nevelni a népi demokrácia és a rendőrség iránti hűségre, odaadásra.

Fejleszteni kell az ügynökség erkölcsi érzékét, őszinteségét, hasznos jó tulajdonságait, fokozni kell ellenállóképességét a megvesztegetés, árulás és a bűnözők befolyása ellen.

Nevelni kell az ügynökséget a személyi és hirszerző képességének kiszélesítésére, kombinatív készségének fejlesztésére, a jelenségek és események helyes megítélésére, önállóságra, kezdeményezésre és mindennemű provokációtól tartózkodásra.

A nyomozónak segítőkészséget kell tanusítania az ügynökséggel szemben. Az ügynökség nevelését elősegíti a nyomozó személyes példamutatása, magatartása, következetessége a munkában, megfelelő munkakapcsolata az ügynökséggel. Tilos az ügynöknek olyat ígérni, amit a nyomozó nem tud teljesíteni, mert ezáltal elveszti tekintélyét. A nyomozónak tilos az ügynökséget személyes céljaira felhasználni.

A nevelés fontos módszere, hogy a vezetők időszakonként megjelenjenek a találkozókön és személyesen is foglalkoznak az ügynökség tagjaival. Az ellenőrzés alkalmával az ügynökség tagja jelenlétében a vezető a nyomozót a tapasztalt hibákra nem figyelmeztetheti.

Az ügynökséget eredményes munkájuk alapján dicséretben, pénz vagy tárgyjutalmazban, kedvezményekben lehet részesíteni. A helyesen megválasztott és alkalmazott jutalmazás további eredményes, jó munkára serkenti az ügynökséget. A jutalmazásnál ügyelni kell, hogy az ne legyen sértő és ne keltessen feltűnést.

A jutalmat, ajándékot a rendőri vezetők rendelkezésére bocsájtott B ellátmányból kell kifizetni. Ennek felhasználását, kezelését külön parancs szabályozza.

4. Az ügynökség vezetésével, nevelésével szorosan összefügg az ellenőrzés. Az ellenőrzés célja :

az ügynökség munkájának sokoldalú tanulmányozása, a hibák, káros jelenségek felismerése ;

a hálózatba bekerült, nem megfelelő személyek felfedése ;

a konspiráció betartásának, dekonspirációs körülményeknek a megállapítása ;

az ügynökség őszinteségének, megbízhatóságának és alkalmasságának figyelemmel kísérése.

Az ellenőrzés eszközei :

a. személyes érintkezés az ügynökség tagjaival,

b. vezetők közvetlen ellenőrzése,

c. kipróbált ügynökség felhasználása,

d. párhuzamos ügynökség alkalmazása,

e. ügynökség által hozott jelentések értékelése,

f. időszakos környezettanulmány,

g. figyelés,

h. realizálás és a vizsgálati iratok tanulmányozása,

i. nyilvántartás felhasználása.

a. Az ellenőrzés alapvető eszköze a személyes érintkezés az

ügynökség tagjaival. Lehetőséget nyújt az ügynökség munkájának, jellemének, beállítottságának és a bekövetkezett változásoknak figyelemmel kísérésére.

- b. A bűnügyi szervek vezetői az ügynökség munkáját a hálózati jelentések tanulmányozásán és a találkozásokon való megjelenésükön keresztül is kötelesek ellenőrizni. A vezetői ellenőrzés felszínre hozhatja a nyomozó irányító, nevelő tevékenységének jó vagy rossz oldalait, az ügynökség munkájában bekövetkezett változásokat, fejlődés, esetleg visszaesés okait. A vezető a találkozók ellenőrzése során helyes észrevételekkel elősegítheti a munka további fejlődését.
- c. A kiprobált ügynökség alkalmazása lehetőséget ad az újonnan beszervezett és még kevésbé kiprobált hálózati személyek megbízhatóságának, kapcsolatainak, magatartásának, életmódjának, tevékenységének időnkénti ellenőrzésére. Az ellenőrzésre felhasznált ügynök feladatát úgy kell meghatározni, hogy az általa ellenőrzött személy rendőrségi kapcsolata ne lepleződhessen le. Hálózati személyt ügynökséggel ellenőrizni, csak a szerv bűnügyi vezetőjének hozzájárulásával lehet.
- d. A párhuzamosan alkalmazott ügynökség lehetőséget ad a feldolgozásban foglalkoztatott hálózati személyek tevékenységének, magatartásának, a jelentett adatok valódiságának ellenőrzésére, az esetleges dekonspiráció, áruló, a bűnözésben való részvétel felfedezésére.
- e. Az ügynökség által hozott jelentéseket értékelni kell abból a szempontból is, hogy azok nem tartalmazznak-e olyan ellentmondásokat, vagy egyéb körülményeket, amelyekből árulásra, kétkulacsosságra, vagy dekonspirációra lehet következtetni.
- f. Az ügynökség tagjairól beszervezésük után is — szükség szerint — alapos környezettanulmányt kell készíteni azért, hogy az életmódjukban, kapcsolataikban beállott változások tudomásunkra jussanak. Az ellenőrzésnek ezt a módszerét elsősorban ügynökökkel kapcsolatban és főleg olyan esetekben alkalmazzuk, amikor munkájukban változás, visszaesés tapasztalható. A környezettanulmányt lehetőleg a titkos állomány végezze.
- g. A figyelés ellenőrzés céljából általában akkor alkalmazható, ha a hálózati személy alaposan gyanúsítható bűncse-

lekmények elkövetésével, vagy kétkulacsossággal.

h. Az operatív feldolgozás során összegyűjtött adatok realizálása, a vizsgálati anyagok tanulmányozása, lehetőséget ad az ügyben foglalkoztatott hálózati személyek munkájának, magatartásának utólagos, összefüggő értékelésére, ellenőrzésére és az ügynökség további munkájának irányításával kapcsolatban megfelelő következtetések levonására.

i. A bűnügyi nyilvántartás rendszere lehetővé teszi, hogy a hálózati személyekkel kapcsolatban nyilvántartásba vett adatokat priorálás esetén a rendőri szervek megkaphassák. Fokozott ellenőrzést igényelnek a bűnöző körből beszerzett és a bűnöző körben bevezetett hálózati személyek. Ezek közvetlen szoros kapcsolatban állnak aktív bűnözőkkel, könnyen befolyásuk, hatásuk alá kerülhetnek és ezért nagyobb az árulás, a dekonspiráció, a félrevezetés veszélye. Rendszeresen ellenőrizni kell, hogy a feladatok végrehajtása során betartják-e a kapcsolattartó által meghatározott módszereket, magatartást.

A rezidenturák ellenőrzésénél a kapcsolattartó nyomozónak nemcsak a rezidentst kell ellenőriznie, hanem időnkint egyrészt közvetlen találkozással, másrészt egyéb módon a rezidenshez kapcsolt informátorokat is.

V.

Kapcsolattartás az ügynökség tagjaival.

1. A rendőrségi szervek ügynökségi munkájában rendkívüli jelentősége van a találkozások konspirációjának és kedvező körülmények létrehozásának az ügynökség fogadása és eligazítása céljából.

A jól megszervezett kapcsolattartás az eredményes hálózati munka alapját képezi, mert az ügynökség tagjai csak a nyomozók irányítása mellett képesek kapott feladataik eredményes végrehajtására. Segíti az ügynökség ellenőrzését, az árulók leleplezését, és az ügynökség megóvását a dekonspirációtól.

2. A kapcsolattartás történhet:

- a. személyesen,
- b. közvetett módon,
- c. technikai eszközök igénybevétele.

A kapcsolatot az ügynökség tagjaival elsősorban személyes összeköttetéssel kell fenntartani. A közvetlen személyes találkozás biztosítja a hálózati személyek helyes nevelését és vezetését. Erre a célra legalkalmasabb a találkozási, vagy konspirált lakás.

A találkozási lakások azok a helységek, amelyek magánszemélyek, valamint vállalatok, hivatalok tulajdonában vannak és amelyeket a rendőrség szervei felhasználnak az ügynökség fogadására, előre történt megállapodás alapján. A vállalatok, hivatalok helyiségeinek felhasználása csak akkor engedhető meg, ha van olyan elszigetelt szoba, amelynek látogatása nem kelt gyanút.

Találkozási lakástulajdonos csak politikailag megbízható személy lehet, aki a rendőrséggel való titkos együttműködést vállalva, lakását, illetve a vezetése, rendelkezése alatt álló szerv, vállalat hivatali helyiségét, vagy annak meghatározott részét anyagi ellenszolgáltatás ellenében, vagy anélkül, találkozó céljára átengedi.

Nem szervezhető találkozási lakás:

- a. pártszervezetek épületeiben, a pártapparátus dolgozóinak lakásán,
- b. állami, tömegszervezeti, gazdasági, kulturális élet vezetőinek hivatali helyiségeiben,
- c. külföldi állampolgárok, külföldi követségek alkalmazottainak lakásán,
- d. ügyészségek, bíróságok épületeiben,
- e. belügyminisztérium szerveinek hivatali épületeiben,
- f. belügyminisztérium dolgozóinak lakásán.

Nem szervezhető találkozási vagy konspirált lakás olyan házban, ahol szokásos bűnöző, operatív feldolgozás alatt álló személy, vagy burzsoa állam követségének tagja lakik.

A találkozási lakás tulajdonos és a vele együtt lakó felnőtt családtagok beszerzése az általános szabályok szerint történik. A beszerzéséskor, alapos, részletes eligazítást kell adni az együttműködésre, titoktartásra vonatkozóan.

Találkozási lakásként használt magánlakásban kéteshírű személyekkel, közismert bűnözőkkel találkozni tilos. Ezért bűn-

üldözési vonalon főleg erre megfelelő vállalat, szerv, hivatal helyiségeit, vagy konspirált lakást célszerű a találkozás céljára felhasználni.

A konspirált lakás a rendőrség által az ügynökséggel való titkos találkozás céljára felhasznált, költött személy, vagy szerv nevén bérelt helyiség.

A konspirált és találkozási lakást egy-két nyomozó használhatja, legfeljebb összesen 8 hálózati személy fogadására.

A lakáson a konspiráció fokozottabb betartása és a találkozások zavartalan megtartása érdekében, a találkozásokat gondosan kell megszervezni. Időpontjukat úgy kell megállapítani, hogy az egymásután fogadott hálózati személyek ne találkozhassanak össze és a nyomozóknak maradjon ideje a következő találkozásra a lakást előkészíteni.

A nyomozók és a hálózati személyek a lakások használatánál, érkezésnél és távozásnál kellő gondosságot, körültekintést kötelesek tanúsítani. Ellenőrizniük kell, hogy nem figyelik és nem követik-e őket.

A találkozást úgy kell lebonyolítani, hogy a hálózati személy és a találkozáson történtek a lakástulajdonos előtt is titokban maradjanak.

Találkozási és konspirált lakásban csak ellenőrzött hálózati személyt lehet fogadni.

Tilos fogadni ujonnan beszervezett ügynököket, a gyakorlati munkában történt előzetes ellenőrzése nélkül. Ha árulás gyanúja merül fel, ennek tisztázásáig a lakásban csak az azzal gyanúsított személlyel lehet találkozni.

A találkozási és konspirált lakást fokozottan kell óvni a dekonspirálódástól. A konspirált lakásnál biztosítani kell, hogy a lakás a folyamatos használat látszatát keltse.

Időnként környezettanulmány, figyelés, stb. segítségével ellenőrizni kell a lakások konspiráltságát, a találkozási lakás tulajdonos megbízhatóságát, konspirált lakás leplezésére alkalmazott intézkedések gyakorlati érvényesülését. Ha a lakás dekonspirálódott, használatát meg kell szüntetni, a találkozási lakástulajdonost a hálózatból ki kell zárni.

A találkozások egy részének lebonyolítására—különösen fahusi jellegű helyiségekben—nyílt területet, vagy nyilvános

helyiséget is fel lehet használni. Nem lehet találkozást tartani ott ahol bűnöző személyek nagy számban fordulnak meg.

A közvetett kapcsolattartás esetén a nyomozó rezidensen, vagy összekötő ügynökön keresztül tart kapcsolatot az informátorral.

Technikai eszközök csak abban az esetben használhatók, ha nincs mód közvetlen kapcsolattartásra. Ilyen esetekben telefon, táviró, levél, esetleg rejtékhely használható.

Rejtékhely használatakor a jelentések és utasítások kicserélése egy arra alkalmas, titkos helyen történik.

A technikai eszközök alkalmazása esetén előzetesen meg kell beszélni az érintkezés konspirált (virágnyelv) formáit.

3. A kapcsolattartásnak rendszeresnek, folyamatosnak és konspirálnak kell lennie.

A kapcsolatot a mindenkori ügy természete és sajátossága, az ügynökség konkrét tevékenysége szerint, meghatározott időpontokban kell létrehozni.

A tervszerű munka biztosítása érdekében a találkozások helyéről és idejéről a nyomozó grafikont készít, melyet közvetlen előjárója hagy jóvá. A hely és idő meghatározásánál figyelembe kell venni a hálózati személy lehetőségeit is. Szükség esetén a grafikontól eltérően is kell találkozni.

Az ilyen rendkívüli találkozó létrehozása céljából a nyomozónak és az ügynökségnek már a beszervezéskor meg kell beszélniük azt a módot, ahogyan egymással sürgős esetben, gyorsan a kapcsolatot fel tudják venni.

Hálózati személyek átadása:

Az ügynökség eredményes munkájának fontos előfeltétele, hogy huzamosabb időn keresztül ugyanazzal a nyomozóval tartsa a kapcsolatot. A változások károsan hatnak az ügynökség munkájára. Ezért hálózati személyek átadását azonos szerven belül csak a rendőrkapitányság vezetője (főosztályon osztályvezető) engedélyezheti.

Az átadásra kerülő személy munkájáról jellemzést kell készíteni. A nyomozó a hálózati személyt maga köteles átadni az új kapcsolattartónak.

Amennyiben a hálózati személy más rendőri szerv területére költözik, az átadást megelőzően jellemzését az új lakhely sze-

rinti rendőri szerv vezetőjének kell megküldeni abból a célból hogy további foglalkoztatásra való alkalmasságát eldöntse.

Ha a kapcsolattartó nyomozó megbetegedik, vagy váratlanul a munkából hosszabb időre kiesik, a vezető jelöli ki az új kapcsolattartót. Ilyenkor a kapcsolatot olyan találkozáson kell felvenni, ahol az új kapcsolattartón kívül az a vezető is jelen van, aki a hálózati személyt ismeri.

A kapcsolattartó nyomozó szabadságának ideje alatt vagy rövid időtartamu tanfolyamra történő vezénylése, rövid betegség alatt új kapcsolattartót kijelölni nem kell.

VI.

Az ügynökség tagjának kizárása. Az ügynökséggel való kapcsolattartás szüneteltetése.

1. A hálózati munka eredményessége, a hálózati fegyelem megerősítése és a konspiráció érvényesítése megköveteli, hogy ellenőrzéseik alapján a bűnügyi szervek folyamatosan tisztítsák ügynökségüket a munkára alkalmatlan, árulóvá vált, vagy dekonspirálódott személyektől.

Ki kell zárni a hálózatból:

- a. aki a beszervezést követően újabb bűncselekményt követ el, vagy aki a beszerkezés előtt követett el súlyos bűncselekményt és az utólag jutott tudomásunkra;
- b. aki titkos kapcsolatát felfedi, vagy tudatosan, hamis, félrevezető jelentéseket ad, aki rendőri kapcsolatát saját céljaira igyekezett felhasználni;
- c. aki önhibáján kívül dekonspirálódott;
- d. aki megtagadja a munkát;
- e. aki személyi, vagy munkakörülményeiben, egészségi állapotában beállott változás következtében hálózati munkára alkalmatlanná válik.

Törölni kell a nyilvántartásból a meghalt hálózati személyeket.

Az a. pontban meghatározott személyeket minden esetben felöltségrevonás végett bíróság, szükség esetén különbíró elé kell állítani. Egyéb esetekben az ügy súlyosságától és a

személy egyéniségétől függően kell eldönteni, hogy különbi-
róság elé állítsák-e. A bíróság elé állításhoz az engedélyt az
ORK. vezetője, vagy operatív helyettese adhatja meg.

A kizárási javaslatot a beszerzés engedélyezésére jogosult
vezetők hagyhatják jóvá. A kizárás során a hálózati személyt
a további titoktartásra ki kell oktatni és vele ilyen tartalmu
nyilatkozatot kell iratni.

A kizárásról a nyomozó jelentést készít, melyet a nyilatkozat-
tal együtt a B dossziében helyez el. A kizárt személy B és M
dossziéját az ORK-hoz kell felterjeszteni.

Ki kell zárni az ügynökségből a tényleges katonai szolgálatra
bevonult személyeket is. B és M dossziéjukat (jellemzéssel
és a bevonulás helyének feltüntetésével együtt) az ORK-hoz
fel kell terjeszteni.

A tényleges katonai szolgálat letelte után — amennyiben a
személy tovább foglalkoztatható — új szervezés útján kerül-
het vissza a hálózatba.

2. A nyomozó rövid idei távolléte esetén (betegség, szabadság,
stb.) konkrét ügyben nem dolgozó hálózati személyeivel a
kapcsolatot szüneteltetni lehet.

A rendőrség bűnügyi szerveinek az ügynökségi munkát a jelen
alapelvek szerint kell végezniük.

A munka eredményességének feltétele a feladatok lelkiismeretes
álhatatos elvégzése, a szigorú hálózati fegyelem megtartása.

A vezetőnek állandóan ellenőrizni és segíteni kell a beosztottak
hálózati munkáját és fejleszteni kell operatív készségüket. Biz-
tosítaniuk kell az alapelvek maradék nélküli érvényesülését, és
arra a nyomozókat oktatniuk és nevelniük kell.

Az alapelvek betartása nem jelentheti a sablonos, merev mun-
kát. A hálózati munkában is állandóan keresni kell az újat, a be-
vált elvek, módszerek fejlesztését, változatos alkalmazását. Így
válhat ez az éles, fontos eszköz hatékony, az élet követelményei-
hez gyorsan alkalmazkodó fegyverré a bűnözők elleni harcban.

Pőcze Tibor s. k.

**Készült: 300 példányban.
Kapják: elosztó szerint.**

**r. vezérőrnagy,
miniszterhelyettes.**

az előzőekben megnevezett személyek által benyújtott iratok alapján a

ORR vezetője vagy képviselője a szükséges vizsgálatok elvégzése után

A kérelmek elbírálása során a szükséges vizsgálatok elvégzése után

Ki kell vizsgálni az ügykezelésben a szükséges vizsgálatok elvégzése után

A szükséges vizsgálatok elvégzése után a szükséges vizsgálatok elvégzése után

A szükséges vizsgálatok elvégzése után a szükséges vizsgálatok elvégzése után

A szükséges vizsgálatok elvégzése után a szükséges vizsgálatok elvégzése után

A szükséges vizsgálatok elvégzése után a szükséges vizsgálatok elvégzése után

A szükséges vizsgálatok elvégzése után a szükséges vizsgálatok elvégzése után

A szükséges vizsgálatok elvégzése után a szükséges vizsgálatok elvégzése után

A szükséges vizsgálatok elvégzése után a szükséges vizsgálatok elvégzése után

